

“Devlet insanların diline, dinine, donuna karışmasın”

Editörden

7 Şubat 2016 tarihinde cismani bakımdan aramızdan ayrılan değerli büyüğümüz, fikir dünyamızın önemli isimlerinden ve Liberal Düşünce Topluluğu'nun kurucu başkanı Kazım Berzeg, liberalizmin ilkelerini böyle özetliyordu.

Onu sevdik ve ondan çok şey öğrendik.

Özgürlük, adalet ve barış gibi değerlerin, bir hayata sığdırdığı özgürlük mücadelesindeki pratik karşılıklarına dair örnekleri ondan dinledik.

Oyuna sahip çıkmaya çalışan Mersin Arslanköylü kadınların oy sandığını teslim etmemek için gösterdikleri üstün cesaret ve direnişi, Türkiye'nin kamulaştırma rejimi bakımından eski sosyalist ülkelerden daha bozuk olan sicilini o anlattı bize.

Türkiye'deki baskıcı bürokratik yönetim geleneğini anlattığı “Eski Sınıf” başlıklı denemesi, Türkiye'deki devletin ve onun korumaya çalıştığı egemenlik ilişkilerinin gerçek bir tomografisi niteliğindedir.

Onun liberalizmi, bu düşünce geleneğini Türkiye'deki egemenlik ilişkilerine ilişmeden, hayattan ve pratikten kopuk bir seçkin ideolojisi olarak savunuyor görünenlerin “liberalizmi” değildi. Kapıkulları veya bürokrat-aydın kesimlerin de içinde yer aldığı “eski sınıf”ın egemenliğini koruma refleksine

karşı, “bürokrasi iktidarından çok çeken halk”ın ve onu oluşturan somut bireylerin haklarından yana taraf oldu. Devletin mülkiyet hakkını gasp ettiği Sariye Akkuş’u da, başörtüsü dolayısıyla din ve vicdan özgürlüğü dahil bir dizi hakkını gasp ettiği Leyla Şahin’i da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde o savundu.

CHP’de somutlaşan devletçi, jakoben ve seçkinci ideolojiye karşı DP’nin yanında durdu. Osmanlı döneminde Kapıkulu sınıfında, daha sonra İttihat Terakki’de ve Cumhuriyet sonrası “bürokratik oligarşi”de somutlaşan ve hem halka hem de üretim fonksiyonuna yabancı olan sınıfa karşı “1950’de halk ülkeyi kendisinin yönetmesine karar ver[miş]”; DP’nin zaferi aynı zamanda milletin de zaferi olmuştu.

“Liberal devlet insanların dinine, inancına, mezhebine, tarikatına, diline, kıyafetine, ekonomisine, işine, yaşam biçimine karışma hak ve yetkisine sahip değildir” diyordu; Kemalizmin iç ve dış düşmanlar klişesine karşı daha 1987 yılında yazdığı bir makalenin başlığı, “İç ve Dış Düşmanlar Despotizmin Gıdasıdır” başlığını taşıyordu.

Onu özleyeceğiz.

Ama O, fikir ve tecrübelerini, eserleri üzerinden Türkiye toplumuyla paylaşmaya devam edecek. Eminim ki Liberal Düşünce Topluluğu da bunu kolaylaştırmak için üstüne düşeni yapacak.

Bu sayıya da Kazım Berzeg’in ardından yazılanlarla başlıyoruz. İlki oğlu Yenal Berzeg’den. Onu Atilla Yayla’nın ve benim yazım takip ediyor. Sonraki sayılarımızda da, bazen hiçbir yerde okumadığınız yazılarla Kazım Berzeg bizimle olmaya devam edecek.

Bu sayıda yer alan Steven Horwitz’in “Hayekyen Ebeveyn Hakları Teorisi” üzerine yazdıkları, Hayek’in bilgi teorisiyle çocuk haklarına ilişkin makul ve adil bir tutumun birleşimini göstermesi bakımından önemli.

Hakan Şahin’in ismini bir süredir verdiği konferanslardaki zengin felsefi ve fikri tartışmalarla duyuyoruz. Bu sayıda yer verdiğimiz, onun “Piyasa ve Ahlak” başlıklı çalışmasını ilgiyle okuyacağınıza inanıyorum.

Aynı şekilde Yasemin Abayhan’ın “Sosyal Psikoloji Perspektifinden İnsan Doğası ve Liberalizm”i de, ilgiyle okuyacağınızı düşündüğüm ufuk açıcı bir çalışmayı ifade ediyor.

Mülteci hakları, günümüz dünyasında, özellikle de Ortadoğu’dan Avrupa’ya kadar, birey haklarına yönelik olarak en yoğun ve çok boyutlu ihlallerin yaşandığı bir konu. Özellikle de Türkiye’de insan haklarına duyarlı

görünen bazı kesimlerin bu konuda kötü bir sınav verdiklerini göz önüne alacak olursak. Bu sebeple de sığınmacılar, önümüzdeki birçok sayının ayrılmaz bir teması olmaya devam edecek.

Taner Kılıç makalesinde, “Türkiye’ye Gelişlerinin Beşinci Yılında Suriyeli Mülteciler” ile ilgili kapsamlı bir değerlendirme sunuyor. Selvet Çetin’in “Jiletli Teller” veya Batı Balkanlar’da Mültecileri Durdurma Stratejisinin Sonuçları” başlıklı çalışmasında yazdıkları ise bu ihlallerle ilgili fotoğrafı tamamlıyor.

İyi okumalar....

Bekir Berat Özipek

Editör